

Ministru kabineta rīkojums Nr.648

Rīgā 2007.gada 17.oktobrī (prot. Nr.58 30.§)

Par Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam

1. Atbalstīt Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam (turpmāk - programma).
2. Noteikt Labklājības ministriju par atbildīgo institūciju programmas īstenošanas koordinēšanā.

3. Programmas īstenošanu 2007. un 2008.gadā nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Jautājumu par papildu līdzekļu piešķiršanu programmas īstenošanai 2009. un 2010.gadā izskatīt Ministru kabinetā vienlaikus ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vidēja termiņa budžeta prioritātēm likuma par valsts budžetu kārtējam gadam izskatīšanas un sagatavošanas procesā.

4. Labklājības ministrijai sagatavot un labklājības ministram iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā šādus informatīvos ziņojumus par programmas izpildi un novērtējumu:

- 4.1. vidusposma informatīvo ziņojumu - līdz 2009.gada 1.aprīlim;
- 4.2. gala informatīvo ziņojumu - līdz 2011.gada 1.aprīlim.

Ministru prezidents A.Kalvītis**Labklājības ministre D.Staķe**

(Ministru kabineta

2007.gada 17.oktobra rīkojums Nr.648)

**Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam
kopsavilkums****1. Jautājuma būtība**

Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam (turpmāk - programma) izstrādājusi Labklājības ministrija, sadarbojoties ar ministrijām un sociālajiem partneriem. Programmas izstrāde ir noteikta Deklarācijā par Aigara Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību un atbilst izvirzītajam uzdevumam - izstrādāt un īstenot Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam, nodrošinot dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu.

Programma dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam (otrā pēc kārtas) turpina iepriekšējā Programmā dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam uzsākto. Programma ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts nākamajiem četriem gadiem. Programmā ietverti pasākumi, kas tieši vērsti uz vienādu tiesību un iespēju nodrošināšanu sievietēm un vīriešiem, kā arī pasākumi, kuru īstenošanā dzimumu līdztiesības princips integrēts horizontāli. Programma ir saskaņota ar Labklājības ministrijas aktualizētajā darbības stratēģijā 2008.-2010.gadam noteiktajiem mērķiem un Eiropas Savienības struktūrfondu programmēšanas perioda vidusposmu, ņemot vērā to, ka finansējums daudziem programmā iekļautajiem uzdevumiem ir paredzēts Eiropas Savienības struktūrfondos.

Dzimumu līdztiesības politikas mērķis ir nodrošināt sievietēm un vīriešiem vienādas tiesības, iespējas un pienākumus, veicināt līdzīgas izejas pozīcijas tiesību un iespēju izmantošanai, kā arī sniegt nepieciešamās zināšanas pārdomātas un motivētas izvēles izdarīšanai. Dzimumu līdztiesības politikas mērķis nav panākt, ka zūd jebkādas

atšķirības starp sievietēm un vīriešiem, bet drīzāk, lai ikviens indivīds varētu pilnībā īstenot savu potenciālu, neatkarīgi no sabiedrībā valdošajiem uzskatiem un aizspriedumiem par rīcību, kas atbilst sievietei un vīrietim, jeb dzimuma stereotipiem. Vienlaikus jāuzsver, ka sabiedrības attieksmes maiņa ir ļoti lēns process un izmaiņas vērojamas tikai ilgtermiņā. Izvērtējot situāciju, var secināt, ka dzimumu līdztiesības sasniegšanu kavē sabiedrības nepietiekamā izpratne un neobjektīvi uzskati par dzimumu lomām un uzdevumiem, kā arī zemā dzimumu līdztiesības politikas īstenošanā iesaistīto institūciju darboties spēja un politiskā atbalsta trūkums dzimumu līdztiesības integrētās pieejas ieviešanā nozaru politikās. Būtiski rādītāji, kas liecina par zemu sabiedrības atvērtību un gatavību dzimumu līdztiesības principus ievērot arī ikdienas dzīvē, ir sabiedrības attieksme pret vardarbības problēmu ģimenē un bērnu audzināšanas un māsaimniecības pienākumu sadalījumu starp vienas māsaimniecības vīriešiem un sievietēm.

Izvērtējot iepriekšējās programmas darbības perioda prioritātes un veiktās aktivitātes, jāsecina, ka tās saglabā aktualitāti. Tāpēc Programmā dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.-2010.gadam ir iekļauti šādi prioritāri rīcības virzieni:

1) sabiedrības izglītošana par dzimumu līdztiesību. Rīcības virziena mērķis ir uzlabot sabiedrības izpratni par dzimumu līdztiesības jautājumiem;

2) tiešās valsts pārvaldes un citu speciālistu izglītošana par dzimumu līdztiesību. Rīcības virziena mērķis ir uzlabot dzimumu līdztiesības politikas ieviešanā iesaistīto institūciju speciālistu izpratni par dzimumu līdztiesības integrētās pieejas izmantošanas iespējām un nozīmi nozaru politikās;

3) dzimumu līdztiesības politikas īstenošanas un uzraudzības pilnveidošana. Rīcības virziena mērķis ir vairāk koordinēt un efektīvāk realizēt dzimumu līdztiesības politiku un uzlabot tās pārraudzību un novērtēšanu;

4) problēmas aktualizēšana par vardarbību ģimenē. Rīcības virziena mērķis ir apzināt situāciju valstī un izstrādāt priekšlikumus valsts mēroga kompleksiem pasākumiem, lai risinātu vardarbības problēmas un mazinātu tās sekas;

5) darba un privātās dzīves saskaņošanas iespēju uzlabošana un paplašināšana. Rīcības virziena mērķis ir uzlabot darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējas gan sievietēm, gan vīriešiem un veicināt darba devēju ieinteresētību darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespēju radīšanā;

6) ar veselību saistīto dzīvesveida paradumu apzināšana. Rīcības virziena mērķis ir apzināt iedzīvotāju izpratni par katram dzimumam īpaši raksturīgiem dzīvesveida paradumiem un to ietekmi uz veselību un dzīves kvalitāti, kā arī veicināt veselīgu dzīvesveidu.

2. Piedāvātais risinājums

Programmā noteikto mērķu sasniegšanai nav paredzēti vairāki risinājuma varianti, jo ir apzināta situācija un nepieciešamo pasākumu kopums. Programmā izvirzītie rīcības virzieni un uzdevumi programmas rezultātu sasniegšanai ir saskaņoti ar situācijas analīzi un no jauna atklātajām vai apstiprinātajām problēmām.

3. Politikas dokumenta īstenošanai nepieciešamais papildu finansējums un paredzētais finansēšanas avots

Programmā izvirzīto mērķu sasniegšanai paredzēts izmantot valsts institūcijām piešķirtos tiešo funkciju veikšanai paredzētos ikgadējos budžeta līdzekļus. Papildu finanšu līdzekļus paredzēts piesaistīt ar Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu īstenoto pasākumu ietvaros.

Kopumā programmā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešami 19514700 latu, tajā skaitā esošais finansējums - 1017600 latu 2007.gadā un 7173300 latu 2008.gadā, kā arī papildu finansējums - 5328600 latu 2009.gadā un 5995200 latu 2010.gadā.

Programmas informatīvās daļas 6.sadaļā "Uzdevumiem atbilstošs piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojums" ir atspoguļots indikatīvs nepieciešamo papildu līdzekļu aprēķins. Programmas pasākumu īstenošana 2007. un 2008.gadā tiks nodrošināta piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Jautājums par papildu līdzekļu piešķiršanu 2009. un 2010.gadam tiks izskatīts Ministru kabinetā vienlaikus ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vidēja termiņa budžeta prioritātēm likuma par valsts budžetu kārtējam gadam izskatīšanas un sagatavošanas procesā.

Labklājības ministre *D.Staķe*